

Datum van inontvangstneming : 05/02/2016

Zaak C-6/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

6 januari 2016

Verwijzende rechter:

Conseil d'État (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 december 2015

Verzoekende partij:

Holcim France SAS, rechtsopvolger van de vennootschap Euro Stockage

Enka SA

Verwerende partij:

Ministre des finances et des comptes publics

Franse Republiek

In naam van het Franse volk

De Conseil d'État (raad van state)

Gelet op de procedure in het hoofdgeding:

De vennootschap Euro Stockage en de vennootschap Enka hebben het Tribunal administratif de Montreuil (bestuursrechter te Montreuil) verzocht de kwijting uit te spreken van de bronbelasting waaraan de vennootschap is Euro Stockage is onderworpen uit hoofde van aan de vennootschap Enka uitgekeerde dividenden in 2005 en 2006, alsook van de daarop betrekking hebbende vertragingsrente.

Bij vonnis [OMISSIS] van 28 april 2011 wees het Tribunal administratif de Montreuil de vordering af.

Bij arrest [OMISSIS] van 21 november 2013, wees de Cour administrative d'appel de Versailles (bestuursrechtelijke beroepsinstantie te Versailles) het hoger beroep van deze vennootschappen tegen het vonnis af.

In [OMISSIS] [hun] hogere voorziening [OMISSIS], vorderen de vennootschap Holcim France SAS, rechtsopvolger van Euro Stockage, en de vennootschap Enka SA dat de Conseil d'État:

- 1°) het arrest vernietigt;
- 2°) ten gronde uitspraak doet en in dat kader hun hoger beroep toewijst;
- 3°) de Staat overeenkomstig artikel L. 761-1 van de code de justice administrative (wetboek van bestuurlijke rechtsvordering) veroordeelt tot betaling van 2 250 EUR. [**Or. 2**]

Zij voeren aan dat de Cour administrative d'appel de Versailles:

- haar arrest niet afdoende heeft gemotiveerd om het middel te verwerpen dat is gebaseerd op een verschil in behandeling tussen de uitkeringen van dochtervennootschappen en filialen, wat strijdig is met de vrijheid van vestiging, ingesteld bij de bepalingen van de artikelen 119 bis en 115 quinquies van het algemeen belastingwetboek;
- haar arrest niet afdoende heeft gemotiveerd door het middel niet te behandelen [OMISSIS] dat was gebaseerd op [OMISSIS] [de schending van] de non-discriminatieclausule voorzien in artikel 21 van het Frans-Luxemburgse belastingverdrag;
- blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat artikel 119 ter, lid 3, van het algemeen belastingwetboek niet strijdig is met de vrijheid van vestiging;
- in elk geval de stukken van het dossier verkeerd heeft opgevat en blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat zij niet het bewijs leverden dat de keten van deelnemingen niet tot doel heeft voordeel te halen uit de vrijstelling van de bronbelasting;
- blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat het verschil in behandeling tussen de dividenden uitgekeerd door een dochtervennootschap aan haar moedervernootschap en de uitkering van dividenden door de filialen van een vennootschap van een lidstaat niet was bewezen en geen beperking van de vrijheid van vestiging is;
- blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat de bepalingen van artikel 119 ter, lid 3, van het algemeen belastingwetboek niet

strijdig zijn met richtlijn 90/435/E[E]E van 23 juli 1990 en dat zij geen enkel vermoeden van fraude instellen waarin de richtlijn niet voorziet;

- [OMISSIS]

- [OMISSIS] [middelen gebaseerd op de schending van de bepalingen van het Frans-Luxemburgse belastingverdrag]

Bij verweerschrift [OMISSIS], vordert de minister van financiën en begroting de verwerping van het hoger beroep. Hij stelt dat de door de appellantes aangevoerde middelen ongegrond zijn.

Gelet op de andere stukken van het dossier;

Gelet op:

- het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;
- Richtlijn 90/435/EEG van de Raad van 23 juli 1990;
- het algemeen belastingwetboek en het livre des procédures fiscales (wetboek inzake belastingprocedures);
- de code de justice administrative (wetboek van bestuurlijke rechtsvordering);

[OMISSIS] [Or. 3]

[OMISSIS]

[Gelet op de volgende overwegingen:]

- 1 Artikel 43 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, thans artikel 49 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bepaalt: „(...) beperkingen van de vrijheid van vestiging voor onderdanen van een lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat [zijn] verboden. Dit verbod heeft eveneens betrekking op beperkingen betreffende de oprichting van agentschappen, filialen of dochterondernemingen door de onderdanen van een lidstaat die op het grondgebied van een lidstaat zijn gevestigd”. Artikel 56 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, thans artikel 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bepaalt: „1. (...) alle beperkingen van het kapitaalverkeer tussen lidstaten onderling en tussen lidstaten en derde landen [zijn] verboden. 2. (...) alle beperkingen van het betalingsverkeer tussen lidstaten onderling en tussen lidstaten en derde landen [zijn] verboden.” Artikel 1 van richtlijn 90/435/EEG van 23 juli 1990 betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor moedermaatschappijen en dochterondernemingen uit verschillende lidstaten bepaalt: „(...) 2. Deze richtlijn vormt geen beletsel voor de

toepassing van nationale of verdragsrechtelijke voorschriften ter bestrijding van fraude en misbruiken.”

- 2 Artikel 119 bis, lid 2, van het algemene belastingwetboek onderwerpt de inkomsten die rechtspersonen uitkeren aan personen waarvan de fiscale woonplaats of de zetel niet in Frankrijk ligt, aan een bronbelasting. Artikel 119 ter van dat wetboek, dat richtlijn 90/435/EEG van 23 juli 1990 omzet, voorziet, onder bepaalde voorwaarden, in de vrijstelling van die bronbelasting op inkomsten uitgekeerd aan een rechtspersoon die de schuldenaar of de betaler van die inkomsten kan aantonen dat hij de daadwerkelijke begunstigde van de dividenden is en dat zijn daadwerkelijke bestuurszetel zich in een lidstaat van de Europese Unie bevindt, zonder dat hij, krachtens een verdrag inzake dubbele belasting gesloten met een derde land, wordt beschouwd als een rechtspersoon met fiscale woonplaats buiten het grondgebied van de Unie. Artikel 119 ter, lid 3, bepaalt echter dat die vrijstelling niet van toepassing is „*wanneer de begunstigde van de uitgekeerde dividenden een rechtspersoon is die direct of indirect wordt gecontroleerd door één of meerdere personen gevestigd in landen die geen leden van de Unie zijn, behalve als die rechtspersoon kan aantonen dat de keten van deelnemingen niet als voornaamste doel of als een van de voornaamste doelen heeft om voordeel te halen*” uit de vrijstelling.
- 3 Blijkens de processtukken heeft de vennootschap Euro Stockage, met als hoofdactiviteit het opslaan van cement, en waarvan de vennootschap Holcim France SAS rechtsopvolger is, in 2005 en 2006 dividenden uitgekeerd aan haar moedervernootschap en enige aandeelhouder, de vennootschap naar Luxemburgs recht Enka, waarvan 6 899 aandelen op 6 900 in het bezit waren van de vennootschap naar Cypriotisch recht Waverley Star Investments Ltd, die zelf volledig werd gecontroleerd door de vennootschap Campsores Holding SA, gevestigd in Zwitserland. Na onderzoek van haar boekhouding heeft de overheid de in artikel 119 bis, lid 2, van het algemeen belastingwetboek voorziene bronbelasting opgelegd aan die vennootschap, tegen een tarief van 25 %, zoals bepaald door artikel 187, lid 1, van dat wetboek, in de toepasselijke versie. Appellantes hebben om de toepassing van de vrijstelling van de bronbelasting verzocht, krachtens artikel 119 ter van dat wetboek, aangezien het gaat om winsten uitgekeerd aan een moedervernootschap [Or. 4] die is gevestigd in een lidstaat van de Europese Gemeenschap. De administratie was echter van mening dat die uitkeringen binnen het toepassingsgebied vallen van de in de bepalingen van 119 ter, lid 3, van het wetboek voorziene uitzondering.
- 4 In de eerste plaats heeft de Cour d’appel administrative de Versailles, die niet verplicht was om alle aangevoerde middelen te beantwoorden, haar arrest afdoende gemotiveerd om de middelen af te wijzen die zijn gebaseerd op de stelling dat de bepalingen van de artikelen 119 bis en 115 quinquies van het algemene belastingwetboek een verschil in behandeling instellen tussen uitkeringen van dochtervennootschappen en van filialen, wat strijdig is met de vrijheid van vestiging, en op de stelling dat de bepalingen van artikel 119 ter,

lid 3, van het algemene belastingwetboek strijdig zijn met de non-discriminatieclausule van artikel 21 van het Frans-Luxemburgse belastingverdrag van 1 april 1958.

- 5 In de tweede plaats voeren appellantes aan dat de bepalingen van artikel 119 ter, lid 3, van het algemene belastingwetboek, strijdig zijn met de vrijheid van vestiging en het vrije verkeer van kapitaal en richtlijn 90/435/E[E]G van 23 juli 1990 schenden, met name doordat zij een vermoeden van belastingontduiking instellen en verder gaan dan nodig is ter voorkoming van fraude.
- 6 Het antwoord op deze middelen hangt in de eerste plaats af van de vraag of, wanneer een lidstaat gebruik maakt van de mogelijkheid voorzien in lid 2 van het in punt 1 hierboven aangehaalde artikel van richtlijn 90/435/E[E]G van 23 juli 1990, de handelingen of overeenkomsten ter uitvoering van die mogelijkheid, kunnen worden getoetst aan het primaire Unierecht. In de tweede plaats hangt het antwoord af van de vraag of de bepalingen van artikel 1, lid 2, van die richtlijn, die de lidstaten een ruime beoordelingsmarge geeft om te bepalen welke voorschriften [noodzakelijk zijn] „*ter bestrijding van fraude en misbruiken*”, aldus moeten worden uitgelegd dat zij eraan in de weg staan dat een lidstaat een mechanisme instelt dat ertoe strekt het voordeel van de vrijstelling niet toe te kennen voor dividenden die worden uitgekeerd aan een rechtspersoon, die direct of indirect wordt gecontroleerd door personen die zijn gevestigd in landen die geen leden van de Unie zijn, behalve indien die rechtspersoon aantoonbaar dat de keten van deelnemingen niet als voornaamste doel of als een van haar voornaamste doelen heeft in aanmerking te komen voor de vrijstelling. In de derde plaats hangt de beantwoording af van de vraag of, als de verenigbaarheid van het voornoemde „anti-misbruik”-mechanisme met het Unierecht ook moet worden onderzocht in het licht van de bepalingen van het Verdrag, of de verenigbaarheid ook moet worden onderzocht, rekening houdend met het voorwerp van de betrokken wetgeving, in het licht van de bepalingen van artikel 43 van Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, thans artikel 49 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, terwijl de vennootschap die in aanmerking komt voor de uitkering van de dividenden, door de keten van deelnemingen die als een van haar voornaamste doelstellingen het voordeel van de vrijstelling heeft, direct of indirect wordt gecontroleerd door een of meerdere personen die zijn gevestigd in een of meerdere derde landen, en die zich dus niet kunnen beroepen op de vrijheid van vestiging. Als voornoemde vraag ontkennend wordt beantwoord, hangt de beantwoording af van de vraag of de verenigbaarheid moet worden onderzocht in het licht van artikel 56 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, thans artikel 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. In de vierde plaats hangt de beantwoording af van de vraag of die bepalingen aldus moeten worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling die de dividenden die een vennootschap van een lidstaat uitkeert aan een vennootschap die is gevestigd in een andere lidstaat, uitsluit van de vrijstelling van de bronbelasting, wanneer die dividenden worden uitgekeerd aan een rechtspersoon die direct of indirect wordt gecontroleerd door

een of meerdere personen die zijn gevestigd in landen die geen leden van de Europese Unie zijn, tenzij zij aantoont dat die keten van deelnemingen niet als voornaamste of als een van haar voornaamste doelen heeft om voor die vrijstelling in aanmerking te komen. [Or. 5]

- 7 Deze vragen zijn beslissend voor de beslechting van het voor de Conseil d'État aanhangige geding. Deze vragen brengen een ernstige moeilijkheid mee. Zij dienen dus krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie en tot die uitspraak dient de behandeling van de vorderingen van de vennootschappen Holcim France SAS en Enka SA te worden geschorst;

DICTUM:

Artikel 1: De behandeling van het beroep van de vennootschappen Holcim France SAS en Enka SA wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak over de volgende prejudiciële vragen heeft gedaan:

1°) Als een nationale regeling van een lidstaat in het nationaal recht gebruik maakt van de mogelijkheid voorzien in artikel 1, lid 2, van richtlijn 90/435/E[E]G van 23 juli 1990, kunnen dan de handelingen of overeenkomsten ter uitvoering van die mogelijkheid, worden getoetst aan het primaire Unierecht?

2°) Moeten de bepalingen van artikel 1, lid 2, van die richtlijn, die de lidstaten een ruime beoordelingsmarge geven om te bepalen welke voorschriften [noodzakelijk zijn] „*ter bestrijding van fraude en misbruiken*”, aldus worden uitgelegd dat zij eraan in de weg staan dat een lidstaat een mechanisme instelt dat ertoe strekt het voordeel van de vrijstelling niet toe te kennen voor dividenden die worden uitgekeerd aan een rechtspersoon die direct of indirect wordt gecontroleerd door personen die zijn gevestigd in landen die geen leden van de Unie zijn, behalve indien die rechtspersoon aantoont dat de keten van deelnemingen niet als voornaamste of als een van haar voornaamste doelen heeft in aanmerking te komen voor de vrijstelling?

3°) a) Als de verenigbaarheid met het Unierecht van het voornoemde „anti-misbruik”-mechanisme ook moet worden getoetst aan de bepalingen van het Verdrag, moet daarbij ook rekening worden gehouden met het voorwerp van de betrokken wetgeving, in het licht van de bepalingen van artikel 43 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, thans artikel 49 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, wanneer de vennootschap die in aanmerking komt voor de uitkering van de dividenden, als resultaat van de keten van deelnemingen die als een van haar voornaamste doelstellingen het voordeel van de vrijstelling heeft, direct of indirect wordt gecontroleerd door een of meerdere personen die zijn gevestigd in derde landen, en die zich dus niet kunnen beroepen op de vrijheid van vestiging?

b) Als voornoemde vraag ontkennend wordt beantwoord, moet dan de verenigbaarheid worden onderzocht in het licht van artikel 56 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, thans artikel 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie?

4°) Moeten voornoemde bepalingen aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling die de dividenden die een vennootschap van een lidstaat uitkeert aan een vennootschap die is gevestigd in een andere lidstaat, uitsluit van de vrijstelling van de bronbelasting, wanneer die dividenden worden uitgekeerd aan een rechtspersoon die direct of indirect wordt gecontroleerd door een of meerdere personen die zijn gevestigd in landen die geen leden van de Europese Unie zijn, tenzij zij aantoont dat die keten van deelnemingen niet als voornaamste of als een van haar voornaamste doelen heeft om voor die vrijstelling in aanmerking komen?

[OMISSIS]

[OMISSIS] [betekeningsformaliteiten van de beslissing] [**Or. 7**]

[OMISSIS]

Uitgesproken in openbare terechtzitting op 30 december 2015.

[OMISSIS]

[OMISSIS] [ondertekeningen]

[OMISSIS] [uitvoeringsmodaliteiten van de beslissing]